

Marleen Baeten

Culturele competenties verhogen

ANN OLAERTS OVER KUNSTEDUCATIE IN HET CULTUURBELEID

‘Culturele competentie verruimen en cultuurparticipatie verhogen’: het is één van de doelstellingen die het cultuurbeleid 2000-2004 vooropstelde. ‘Die noodzakelijke verhoging en verruiming van cultuurparticipatie is slechts zinvol indien ze gepaard gaat met een verhoging van de kwaliteit van de culturele bemiddeling.’ (Beleidsnota Cultuur 2000-2004, p. 9). Een andere ambitie van minister Anciaux en zijn kabinet bestond in ‘een geïntegreerde aanpak’: ‘We streven naar een permanente ontwikkeling in het gehele culturele landschap. Een geïntegreerd beleid creëert de voorwaarden waarin de verschillende aspecten verbonden aan het culturele gebeuren – creatie, spreiding, bewaring en omkadering – op een samenhangende wijze aan bod komen.’ (Ibid.) In het kader daarvan werd en wordt aan vier sectorale decreten gewerkt: landelijk jeugdwerk (goedgekeurd op 26/04/02), sociaal-cultureel volwassenenwerk (goedkeuring ontwerp van decreet op 22/11/02), erfgoed (ontwerp van decreet in voorbereiding) en kunsten (ontwerp van decreet in voorbereiding).

Lange tijd werd er ook gewerkt aan een ‘koepeldecreeet’, maar dat werd in het najaar 2002 definitief aan de kant geschoven. De denkoefening hing samen met de grondige herstructurering van het overheidsapparaat tijdens de huidige legislatuur. Vandaag vormen Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur samen één van de zeven departementen. In de toekomst zullen dertien ministeries overeenstemmen met evenveel ‘homogene beleidsdomeinen’. Indien alles volgens plan verloopt, zal Cultuur vanaf volgende legislatuur samen met Jeugd, Sport en Media één van de dertien beleidsdomeinen vormen. Het ‘koepeldecreeet’ moest voor heel dat beleidsdomein een uniforme regeling treffen voor beleidsinstrumenten enerzijds en voor een aantal ‘transversale’ (sectoroverstijgende) materies anderzijds. Bij nader inzien was het zogenaamde ‘homogene’ beleidsdomein toch te breed om er een coherent beleid op te enten. Bovendien vroegen een aantal transversale materies om een meer sectorspecifieke benadering. Exit dus het koepeldecreeet. De reikwijdte van het oorspronkelijke koepeldecreeet wordt nu ingeperkt tot Cultuur en Jeugd. Een aantal oorspronkelijk transversale materies krijgen een plaats toegewezen binnen de sectorale

decreten. Concreet komen er geen overkoepelende decreten en dito structuren voor internationale werking, voor sociaal-artistieke projecten en werkingen en voor kunst- en cultuur-educatie. Dit soort werkingen, evenals kwaliteitsbeoordeling en steunpunten, krijgen hun plaats binnen de vier sectorale decreten (kunsten, erfgoed, sociaal-cultureel volwassenenwerk en jeugd) en eventuele andere decreten (zoals het lokaal cultuurbeleid).

Culturele competentie is een breed begrip. Het heeft zowel een artistieke als een maatschappelijke component. Daarom werd ervoor gekozen om educatie in te schrijven in de verschillende sectorale decreten, zij het met verschillende accenten en invullingen. In de decreten jeugd en sociaal-cultureel volwassenenwerk staat de algemene persoonsontplooiing voorop; kunstbeleving kan hiertoe bijdragen. In het kunsten- en erfgoeddecreet staan de kunstenaar en zijn werk centraal. Hier staat de kunsteducatie in het teken van toeleiding naar de kunsten. Het kunstendecreeet voorziet in drie ondersteuningsvormen voor kunsteducatieve initiatieven: a) structurele ondersteuning (twee of vier jaar) voor organisaties die kunsteducatie als kerntaak hebben, b) extra honorering voor structureel erkende artistieke organisaties (met als kerntaak het creëren of presenteren van artistieke producten) die kunsteducatie als optioneel doel in hun werking integreren, c) projectmatige, eenmalige ondersteuning voor kunsteducatieve activiteiten van niet-structureel gesubsidieerde organisaties. In het erfgoeddecreet wordt alleen de projectmatige ondersteuningsvorm weerhouden. De erkenningsvoorwaarden in het museumdecreet veronderstellen sowieso dat musea op een of andere wijze een educatieve werking ontplooiën. Op het niveau van kunsteducatieve ondersteuning gaat men ervan uit dat de scheiding tussen hedendaagse kunst en erfgoed moeilijk te trekken valt. De structureel gesubsidieerde organisaties in het kunstendecreeet zullen dus ook ten dienste staan van de erfgoedinstellingen.

Tot hier het beleidskader dat de achtergrond vormt voor een gesprek over kunsteducatie met Ann Olaerts, raadgever op het kabinet Cultuur van minister van Grembergen.